

พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของนักท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรม จังหวัดภูเก็ต

Creative Tourism Behaviour of Cultural Tourists in Phuket

ชิตชนก อนันตมงคล¹

Chidchanok Anantamongkolkul

กัญญาพัชร พัฒนาโกคินสกุล²

Kanyapat Pattanapokinsakul

บทคัดย่อ

งานวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้ เป็นการศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของนักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจังหวัดภูเก็ต รวมถึงประเด็นปัญหาของนักท่องเที่ยวขณะเดินทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติ จำนวน 15 คนที่มีจุดประสงค์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ผลการศึกษาพบ 3 ประเด็นหลัก คือ 1) แรงจูงใจเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ประกอบด้วย แรงจูงใจเพื่อการเรียนรู้และสร้างประสบการณ์ใหม่ การสัมผัสกับวัฒนธรรมท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมในวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์โดดเด่น 2) กิจกรรมเชิงสร้างสรรค์จะต้องมีความแปลกใหม่ มีคุณค่า มีส่วนร่วม และสร้างเสริมประสบการณ์ เช่น กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนา กิจกรรมเชิงวิถีชีวิตชุมชนท้องถิ่น กิจกรรมเชิงอาหารพื้นถิ่น และกิจกรรมเชิงศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวพบได้ในพื้นที่เฉพาะเท่านั้น และเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริง 3) ปัญหาจากการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม พบว่า ปัญหาด้านภาพลักษณ์ที่ไม่ชัดเจนในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรมของจังหวัดภูเก็ตเป็นประเด็นที่ได้รับการกล่าวถึงเป็นลำดับแรก ผลการศึกษาเรื่องนี้เป็นประโยชน์ต่อทั้งเชิงวิชาการในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและบริการ นอกจากนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตและภาครัฐยังสามารถนำไปผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการบริการนักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมได้ตรงตามความต้องการของนักท่องเที่ยวมากขึ้นซึ่งจะส่งผลประโยชน์โดยตรงต่อ

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจำสาขาการจัดการการท่องเที่ยวและบริการ (หลักสูตรนานาชาติ) สังกัดวิทยาลัยการท่องเที่ยวนานาชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

²อาจารย์ประจำสาขาการจัดการการท่องเที่ยวและบริการ (หลักสูตรนานาชาติ) สังกัดวิทยาลัยการท่องเที่ยวนานาชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

เศรษฐกิจและรายได้ในจังหวัดภูเก็ตให้มีความคล่องตัวเพิ่มมากขึ้นอีกทั้งยังส่งผลต่อการสร้างรายได้ผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ (GDP) เพิ่มให้แก่ประเทศในอนาคตอีกด้วย

คำสำคัญ : พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ นักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

Abstract

This qualitative research aims to provide a better understanding of creative tourism behaviour of cultural tourists in Phuket and the issues the tourists experienced during the cultural tourism trip. An in-depth interview technique was used to 15 informants, Thai and international tourists who visited Phuket for cultural purpose. The interviews addressed three key findings. The first aspect involved cultural tourist motivation. Travel motivation for cultural tourism includes learning and seeking for novelty experience, local cultural contact, and unique local participation. The second evidence engaged with creative cultural activities. Three terms were spoken, novelty, value, participation, and experience. The tourists mentioned variety of cultural activities including religious related-, local way of life related – and local food related activities. Such activities are unique, authentic, practice and experiential. The third finding was found that Phuket destination image was fixed to be a sea sand sun destination. There is a lack of Phuket cultural destination image. The research findings provide both theoretical and practical implication to the tourism industry. Tourism and hospitality businesses can adopt the findings to provide services to potential customers. This will further contribute a higher level of GDP generated for a country.

Keywords: Creative tourism behaviour, Cultural tourists

บทนำ

นอกจากการเป็นเมืองท่องเที่ยวตากอากาศที่มีชื่อเสียงแล้ว จังหวัดภูเก็ตยังมีวัฒนธรรมและภูมิปัญญาที่สืบทอดมาหลายยุคหลายสมัย ทำให้ในปัจจุบันภาครัฐได้สนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม รวมถึงมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจังหวัดภูเก็ตสู่สากลมากขึ้นและผลักดันจังหวัดภูเก็ตจนได้รับการยกย่องเป็นเมืองสร้างสรรค์ด้านอาหารจากยูเนสโก ประจำปี พ.ศ. 2558 ซึ่งเป็นหนึ่งใน 18 เมืองของโลกที่โดดเด่นด้านอาหาร เป็นเมืองแรกของประเทศไทยและของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Phuket, 2018) นอกจากนี้ ยังมีการเผยแพร่การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดภูเก็ตสู่นักท่องเที่ยวผ่านทางการจัด

งานเทศกาลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวเรียนรู้วัฒนธรรม และสัมผัสวิถีชีวิตของชุมชนชาวภูเก็ต อาทิเช่น ประเพณีผ้อต่อ ประเพณีถือศีลกินผัก และงานวิวาทบาบ่า-ย่าหย่า เป็นต้น นอกจากนี้ แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและศาสนาที่สำคัญในจังหวัดภูเก็ตยังกระจายอยู่ทั่วทุกอำเภอ ได้แก่ วัดฉลอง ย่านเมืองเก่าและบ้านชินประชา เป็นต้น จากที่กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่าการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตมีความพร้อมด้านแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างเพียงพอเพื่อตอบสนองกับความต้องการของตลาดการท่องเที่ยวกลุ่มนี้

ปัจจุบันรูปแบบของการท่องเที่ยวได้เปลี่ยนไปอย่างเห็นได้ชัด นักท่องเที่ยวมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอิสระมากขึ้น สืบค้นหาข้อมูลทางสื่อออนไลน์ เน้นวางแผนการเดินทางท่องเที่ยวด้วยตนเอง มีความต้องการในการสัมผัสประสบการณ์จริงในชุมชน อีกทั้งนักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับการสร้างประสบการณ์ ความสัมพันธ์และความผูกพันกับแหล่งท่องเที่ยวและชุมชนมากขึ้น ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่ให้ความสำคัญกับการสร้างประสบการณ์ในท้องถิ่นอันดีงามให้นักท่องเที่ยวผู้เข้าไปเยี่ยมเยือน เพื่อเกิดการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยววนั้น ๆ ซึ่งการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เป็นการท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่งที่กำลังได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวทั้งภายในและภายนอกประเทศ ซึ่งมุ่งเน้นในการสร้างประสบการณ์จากการท่องเที่ยวในต่างแดนและยังเป็นการสัมผัสเรียนรู้ วัฒนธรรมวิถีชีวิต ภูมิปัญญา ประเพณี ความเชื่อของชาวบ้านในชุมชน โดยเป็นการท่องเที่ยวที่สร้างความสัมพันธ์ระหว่างชาวบ้านในชุมชนหรือเจ้าบ้านกับนักท่องเที่ยวหรือผู้มาเยือนในขณะเดินทางท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี แต่อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาเชิงประจักษ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมผนวกกับการท่องเที่ยวอย่างสร้างสรรค์ยังมีจำนวนจำกัด โดยเฉพาะในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวระดับโลกอย่างจังหวัดภูเก็ต ที่มีทั้งศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและกิจกรรมเชิงวัฒนธรรม รวมทั้งยังมีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวอย่างครบครันเป็นที่ยอมรับของคนทั่วโลก อย่างไรก็ตาม นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ก็ยังรู้จักจังหวัดภูเก็ตในมุมมองของสถานที่ที่มีชื่อเสียงด้านการท่องเที่ยวทางทะเล ในขณะที่จังหวัดภูเก็ตก็มีศักยภาพและมีความโดดเด่นในด้านวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ แต่ยังคงขาดการผลักดันและประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวทั่วโลกในเชิงลึก ยิ่งไปกว่านั้น ภัยมณี แก้วสง่า และนิศาชล จำนงศรี (2555) ได้กล่าวว่า การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เป็นอีกตัวแปรที่จะช่วยให้การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไม่จำเจในแบบเดิม โดยเพิ่มโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้วัฒนธรรมโดยวิธีการเรียนรู้เชิงรุก สร้างการมีส่วนร่วม เรียนรู้ จดจำ กับวัฒนธรรมนั้น เพื่อเพิ่มประสบการณ์และรักชาวัฒนธรรมไว้ให้ยืนยาวต่อไป ด้วยศักยภาพดังกล่าวผู้วิจัยจึงต้องการสำรวจและศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม รวมถึงแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และปัญหาของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาผลักดันแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมอย่างสร้างสรรค์ในจังหวัดภูเก็ต ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวที่เริ่มแพร่หลายขึ้นในปัจจุบันให้เป็นอีกหนึ่งทางเลือกสำหรับนักท่องเที่ยวทั่วไป และนักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่จะเดินทางมาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดภูเก็ต (รัชดา จิรมากุล, 2559, ภูริวัจน เดชอุดม, 2556) ดังนั้น งานวิจัยฉบับนี้เลือกจังหวัดภูเก็ตเป็นพื้นที่ในการศึกษาด้านพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดย

เน้นเรื่องการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เพื่อนำผลที่ได้มาพัฒนาต่อในด้านการพัฒนากลยุทธ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจังหวัดภูเก็ตให้มีแบบแผนเอกลักษณ์และตรงตามความต้องการของนักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ต้องการสร้างประสบการณ์ ความสัมพันธ์และความผูกพันกับแหล่งท่องเที่ยวและชุมชนตามแนวคิดของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างแท้จริง โดยเน้นการศึกษาจากมุมมองของนักท่องเที่ยวเป็นหลัก

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมเชิงสร้างสรรค์ของนักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ พฤติกรรมนักท่องเที่ยว หมายถึงแรงจูงใจในการท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว รวมถึงประเด็นปัญหาของนักท่องเที่ยวขณะเดินทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ณ จุดหมายปลายทางนั่นเอง ดังนั้น การทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ประกอบด้วยประเด็นที่เกี่ยวข้อง 3 ประเด็นหลัก คือ

1. ข้อมูลเชิงวัฒนธรรมจังหวัดภูเก็ต
2. แนวคิดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
3. แนวคิดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

ข้อมูลเชิงวัฒนธรรมจังหวัดภูเก็ต

จังหวัดภูเก็ตประกอบไปด้วย 3 อำเภอ คือ อำเภอเมืองภูเก็ต อำเภอกะทู้ และอำเภอถลาง แต่ละอำเภอมีความโดดเด่นด้านวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่มีเรื่องเล่าและเอกลักษณ์ที่น่าสนใจทั้งสิ้น ตามการจัดแบ่งประเภทประวัติศาสตร์โบราณสถานของกรมศิลปากร (กระทรวงวัฒนธรรม, 2558) จังหวัดภูเก็ตมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมประเภทประวัติศาสตร์โบราณสถาน ประเภทย่านประวัติศาสตร์ ซึ่งย่านประวัติศาสตร์หมายถึง พื้นที่ที่มีความหนาแน่นทางสถาปัตยกรรม เรื่องราวทางประวัติศาสตร์ การวางผังเมือง และสภาพแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น โดยมีอาคารก่อสร้าง ถนนหนทาง และองค์ประกอบอื่น ๆ ในพื้นที่รวมอยู่ด้วยสำหรับย่านประวัติศาสตร์ที่สำคัญของจังหวัดภูเก็ต หมายถึง ย่านประวัติศาสตร์ท้องถิ่นและย่านประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรม

พื้นที่การท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงประวัติศาสตร์ที่โดดเด่นในจังหวัดภูเก็ตนั้น ตั้งอยู่ในเขตอำเภอถลาง เนื่องจากเป็นแหล่งประวัติศาสตร์สำคัญในจังหวัดภูเก็ตเมื่อครั้งท้าวเทพกระษัตรีและท้าวศรีสุนทร สองวีรสตรีที่เป็นกำลังสำคัญในการสู้รบ ทำให้ภูเก็ตชนะศึกสงครามและรอดพ้นจากการทำศึกกับพม่าที่เข้ามารุกรานเมื่อครั้งสงครามเก้าทัพ ในสมัยรัชกาลที่ 1 นอกจากนี้ อำเภอถลางยังมีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์อีกมากมายที่มีความเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ที่ได้ถูกพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ซึ่งเมืองถลางเคยเป็นหัวเมืองฝั่งทะเลตะวันตกของภาคใต้ รวมถึงเป็นศูนย์กลางปกครองเช่นกัน ด้วยเหตุนี้ อำเภอถลางจึงเป็นสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์อย่างยิ่ง สถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในอำเภอถลาง ได้แก่ วัดม่วง วัดพระนางสร้าง อนุสาวรีย์ท้าวเทพกระษัตรีท้าวศรีสุนทร อนุสรณ์ถลางชนะศึก พิพิธภัณฑสถาน วัดพระทอง วัดฉลอง เป็นต้น

สำหรับย่านประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมในจังหวัดภูเก็ตนั้น แหล่งท่องเที่ยวย่านเมืองเก่าภูเก็ต ซึ่งเป็นจุดเน้นของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นสถานที่ตั้งของอาคารสถาปัตยกรรมเก่าแก่ของเมืองภูเก็ต ตึกและบ้านช่องในเขตย่านเมืองเก่าจะมีลักษณะเป็นสถาปัตยกรรมชิโนโปรตุกีสที่ก่อสร้างในสมัยพระยารัษฎานุประดิษฐ์มหิศรภักดี (คอซิมบี๊ ณ ระนอง) ซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นสมุหเทศาภิบาลสำเร็จราชการมณฑลภูเก็ต ในสมัยรัชกาลที่ 5 อันถือเป็นยุคที่เจริญรุ่งเรืองที่สุดของเมืองภูเก็ตยุคหนึ่ง อาคารสถาปัตยกรรมชิโนโปรตุกีสได้รับอิทธิพลมาจากยุโรป ตั้งแต่ยุคคลาสสิกประมาณ 400 ปีก่อนคริสตกาล มาจนถึงยุคอาร์ตเดโค (ช่วง ค.ศ.1920 – 1939) และได้รับอิทธิพลจากศิลปะแบบจีน ซึ่งเห็นได้จากประตูหน้าต่างไม้ที่ตกแต่งลวดลายฉลุแบบจีน ทั้งนี้สถาปัตยกรรมชิโนโปรตุกีสในเมืองภูเก็ตมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไปตามรูปแบบโครงสร้าง และฐานะทางเศรษฐกิจของเจ้าของตึกหรือพื้นที่ (สมสกุล จีระศิลป์, 2555)

นอกจากสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมแล้ว จังหวัดภูเก็ตยังมีเสน่ห์และเอกลักษณ์เฉพาะตัวในด้านวัฒนธรรมอาหาร ภาษาถิ่น ประเพณี ซึ่งมีความแตกต่างจากจังหวัดใกล้เคียงในภาคใต้ เนื่องจากจังหวัดภูเก็ตได้รับอิทธิพลทางวัฒนธรรมจากทั้งไทยและจีนฮกเกี้ยน อีกทั้งยังประกอบไปด้วยคนหลายเชื้อชาติ หลายภาษา ศาสนา ความคิด ความเชื่อ และความศรัทธา โดยปัจจัยดังกล่าวส่งอิทธิพลโดยตรงออกมาถึงภาษา อาหาร และประเพณีที่ถ่ายทอดมาอย่างยาวนานจากรุ่นสู่รุ่น (อรพรรณ ฐานะศิริพงศ์, 2555, กัญญาพัชร พัฒนาโกคินสกุล และภาณุวัฒน์ ภัคต้ออักษร, 2558) ส่งผลให้หน่วยงานภาครัฐมีการผลักดันจังหวัดภูเก็ตจนได้รับการยกย่องเป็นเมืองสร้างสรรค์ด้านอาหารจากยูเนสโก ประจำปี พ.ศ. 2558 ซึ่งเป็นหนึ่งใน 18 เมืองของโลกที่โดดเด่นด้านอาหาร เป็นเมืองแรกของประเทศไทยและของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Phuket, 2018)

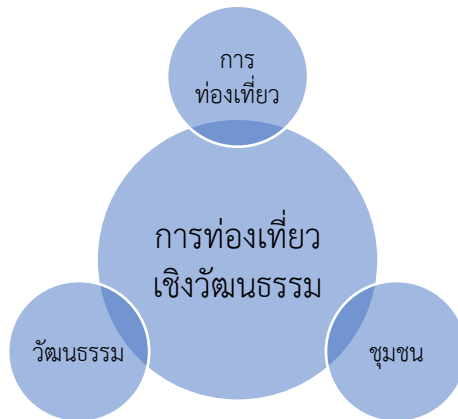
แนวคิดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (Cultural tourism) คือ การเดินทางด้วยความปรารถนาที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม ศิลปะ ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณีของประเทศต่างๆ ที่น่าสนใจ เช่น การศึกษาชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ชมศิลปะนาพรรณในหอศิลป์ ชมการแสดงดนตรีหรือละครของประเทศต่างๆ นมัสการศูนย์ศาสนาที่สำคัญ รวมถึงเพื่อร่วมปฏิบัติศาสนากิจ เป็นต้น ดังนั้น วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่การสืบทอดมาเป็นระยะเวลาที่ยาวนานจากรุ่นสู่รุ่นจึงสามารถจัดอยู่ในลักษณะทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทมนุษย์สร้างขึ้น (Manmade tourism resources)

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา และเพ็ญศิริ ศรีคำภา (2557) ได้นิยามความหมายของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมว่า เป็นการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับการเยี่ยมชมเยือนสถานที่ทางวัฒนธรรม งานประเพณีต่าง ๆ วิธีการดำเนินชีวิต การบริโภค การแต่งกายของชุมชนท้องถิ่น เพื่อเป็นการศึกษา สร้างความรู้ความเข้าใจต่อสภาพสังคมและวัฒนธรรมนั้น ๆ รวมถึงสร้างประสบการณ์ใหม่ และเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน รูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงธรรมะและศาสนา การชมวิถีชีวิตในชนบท การท่องเที่ยวงานประเพณีและศิลปวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เป็นต้น

จากหลักการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จะสังเกตได้ว่า การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจะสมบูรณ์ได้นั้น จะต้องเกิดจากการตัวแปรสำคัญ คือ การท่องเที่ยว วัฒนธรรม และชุมชน ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (Diagram of cultural tourism)

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2560)

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยเฉพาะในบริบทของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของประเทศไทย พบว่า สามารถแบ่งกลุ่มงานวิจัยได้เป็น 3 กลุ่มหลัก นักวิชาการกลุ่มแรก เน้นการศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เช่น การศึกษาของกาญจนา แสงลิ้ม และศรันยา แสงลิ้มสุวรรณ (2555); กุลแก้ว คล้ายแก้ว (2557); นางลักษณ์ จันทาภากุล และนรินทร์ สังข์รักษา(2556); นุชนานารถ รัตนสูงค์ชัย (2554) ;วริศรา บุญสมเกียรติ (2555) โดยผลการศึกษาที่มีความสอดคล้องกันว่า ในการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมนั้น ควรมีการวางแผนขั้นตอนการพัฒนาอย่างชัดเจน โดยต้องพัฒนาปัจจัยทางการตลาด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนากลยุทธ์การตลาดเชิงรุก เช่น การโฆษณา ประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์และหน่วยงานต่างๆ ของจังหวัด การจัดเส้นทางนำเที่ยวทางวัฒนธรรมและการผลิตผลิตภัณฑ์และเสริมสร้างกิจกรรมที่น่าสนใจ เพื่อพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมนั้นเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่ง รวมถึงการพัฒนาศักยภาพคนในท้องถิ่นให้มีขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวและตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขับเคลื่อนไปอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ ข้อค้นพบเชิงประจักษ์ของบรรจง อุปกแก้ว วชิราภรณ์ ชัยวรรณ และสำออง ธนะวัตติ (ม.ป.ด.) ทำให้ทราบว่า การพัฒนาศักยภาพของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมต้องได้รับความร่วมมือและการช่วยเหลือจากภาครัฐต่อการท่องเที่ยวที่ชุมชนมีส่วนร่วมพัฒนาขึ้น อาจจะเป็นรูปแบบการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ การจัดจุดจำหน่ายสินค้าและพื้นที่แสดงภูมิปัญญาชาวบ้าน ตลอดจนนโยบายในการรักษาสภาพพื้นที่อย่างยั่งยืน เป็นต้น นอกจากนี้ กุลแก้ว คล้ายแก้ว (2557) ได้เสนอแนะให้

ออกแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เน้นการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยว โดยอาจจะให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตคนพื้นถิ่น และเน้นการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน

งานวิจัยที่ปรากฏในการทบทวนวรรณกรรมกลุ่มที่สองค้นหาปัญหาและอุปสรรคของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อย่างไรก็ตาม งานวิจัยในกลุ่มนี้ยังมีการศึกษาในวงจำกัด เช่น นางลักษณ์ จันทาภากุล และนรินทร์ สังข์รักษา (2556) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ซึ่งปัญหาแรก คือ ด้านองค์กรกล่าวคือ ยังขาดการสนับสนุนในด้านวิชาการและการจัดการการท่องเที่ยวให้โดดเด่นมากพอ รองลงมาด้านกิจกรรม ที่พบว่า ขาดในเรื่องของการสร้างสรรค์กิจกรรมใหม่ๆที่น่าสนใจเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวและด้านพื้นที่ โดยเฉพาะภูมิทัศน์ ป้ายบอกทางและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เป็นต้น

กลุ่มที่สามทำการวิจัยและศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจุดหมายปลายทางของประเทศไทย (เช่น กาญจนา แสงลิ้มและศรัณยา แสงลิ้มสุวรรณ, 2555, ธัมมามนตร์ คุณรัตนากรณ์, สมจิตร ล้วนจำเริญ, ราณี อีสัยกุล, วชิรภรณ์ ไชยมงคล, 2557, รัชดา จิรทมากุล, 2559) นักวิจัยกลุ่มนี้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ซึ่งผลการศึกษานักวิชาการกลุ่มนี้ พบว่า ปัจจัยด้าน เพศ อายุระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้มีอิทธิพลต่อความถี่ในพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ทั้งนี้ ยังพบว่า สภาพแวดล้อมทางกายภาพยังส่งผลต่อความพึงพอใจโดยรวมของนักท่องเที่ยวและการกลับมาท่องเที่ยวซ้ำ นอกจากนี้ ธัมมามนตร์ คุณรัตนากรณ์ และคณะ (2557) พบว่า ภาพลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อความภักดีในการบริการท่องเที่ยวเพื่อเรียนรู้วัฒนธรรมไทยของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

อย่างไรก็ตาม การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องสะท้อนให้เห็นว่า การศึกษาที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเริ่มมีการแพร่หลายมากยิ่งขึ้นในปัจจุบัน (สมสกุล จีระศิลป์, 2555, อรพรรณ ฐานะศิริพงศ์, 2555) โดยนักวิจัยส่วนใหญ่ได้เลือกใช้ระเบียบวิธีการวิจัยที่หลากหลาย เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกต การมีส่วนร่วม รวมถึงการใช้แบบสอบถามแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้วิจัยพบว่า ในการศึกษาบริบทของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในประเทศไทยนั้น พื้นที่ในการวิจัยของการศึกษาคั้งที่ผ่านมาได้แก่ บริเวณท่าพระจันทร์ กรุงเทพมหานคร จังหวัดนครศรีธรรมราช แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดภูเก็ต รวมถึงเมืองหลวงพระบาง ประเทศลาว เป็นต้น ซึ่งจุดหมายปลายทางเหล่านี้ ถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมเป็นจุดเน้นอยู่แล้ว อย่างไรก็ตาม การศึกษาในบริบทดังกล่าวยังไม่ครอบคลุมถึงในประเด็นของพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของนักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภายในจังหวัดภูเก็ต โดยได้รับขนานนามให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับโลกที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว เช่น แหล่งท่องเที่ยวทางทะเล แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ และแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้อย่างหลากหลาย โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ที่มีจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้วัฒนธรรมและท่องเที่ยวรูปแบบอื่นๆไปในเวลาเดียวกัน อีกทั้ง งานวิจัยยังส่งเสริมพัฒนาต่อยอดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์แก่นักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ซึ่งจะเป็นการเพิ่มประสบการณ์แปลกใหม่ให้นักท่องเที่ยวได้ปฏิบัติลงมือกิจกรรมทางวัฒนธรรมทำจริงระหว่างการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต

แนวคิดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative tourism) เป็นการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ที่มีพัฒนาการมาจากการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม แต่รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ได้เน้นการให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในกระบวนการลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งแนวคิดนี้จะทำให้นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงวัฒนธรรมได้มากยิ่งขึ้น โดยการร่วมปฏิบัติ เรียนรู้จากการลงมือทำร่วมกับเจ้าบ้านหรือผู้รู้ในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ อีกทั้งยังเป็นการนำไปสู่การใช้ทักษะเชิงท้องถิ่นในการกระตุ้นการท่องเที่ยวในจุดหมายปลายทางต่าง ๆ ด้วย ซึ่งการท่องเที่ยวลักษณะนี้ไม่ใช่เป็นเพียงการสร้างรายได้ให้กับชุมชน แต่ยังสามารถก่อให้เกิดการติดต่อที่มีความหมายมากขึ้นระหว่างชุมชนและนักท่องเที่ยว

สุดแดน วิสุทธิลักษณ์ และคณะ (2556) และ ชนินทร์ อยู่เพชร (2559) ได้กล่าวว่า การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวแนวใหม่ มีการริเริ่มในประมาณปี พ.ศ. 2542 โดยมีแรงบันดาลใจมาจากความโดดเด่นในด้านวัฒนธรรมของประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่คำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวและเจ้าบ้านในท้องถิ่นนั้นๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมและเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวและเจ้าบ้านมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดและเรียนรู้วัฒนธรรมอย่างจริงจังผ่านประสบการณ์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ในพื้นที่ท่องเที่ยว ซึ่งการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์นี้ จะทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความจดจำและประทับใจอย่างลึกซึ้งในพื้นที่ของการท่องเที่ยว

ดังนั้น การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์คำนึงถึงการจัดกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้สังคมและวัฒนธรรมผ่านการปฏิบัติหรือลงมือทำ เป็นการท่องเที่ยวแนวใหม่ที่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเรียนรู้ ทำความเข้าใจในมรดกทางวัฒนธรรมของพื้นที่ที่ท่องเที่ยวอย่างลึกซึ้ง พร้อมกับพัฒนาศักยภาพของตนผ่านการปฏิบัติ ซึ่งจะทำให้นักท่องเที่ยวได้รับแรงบันดาลใจภายหลังกลับไปดำเนินชีวิตปกติหลังการพักผ่อน นอกเหนือจากของที่ระลึกที่ซื้อจากร้านค้าและภาพถ่ายตามรูปแบบของการท่องเที่ยวแบบเดิม

จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า การศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ยังจำกัดอยู่ในวงแคบ อาทิ นักวิชาการได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของการสร้างประสบการณ์อันทรงคุณค่าของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์กับปัจจัยต่าง ๆ ทั้งนี้ แรงจูงใจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ รวมถึงการวางแผนและระดับของความสนใจในการสรรสร้างกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ดังกล่าวยังมีน้อยศึกษาในวงแคบ นอกจากนี้ ปัญหาและผลกระทบจากการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างสร้างสรรค์ก็คงเป็นหัวข้อที่ควรได้รับความสนใจจากนักวิชาการเช่นกัน นอกจากนี้ งานวิจัยของ Wongwanich, W., (1996) พิศาล แก้วอยู่และประกอบศิริ ภัคดี พิณีจ (2557) และ รัชดา จิระธรรมกุล (2559) พบว่า การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ นอกจากควรจะมีการสร้างสรรค์กิจกรรมทางวัฒนธรรมให้แก่นักท่องเที่ยวให้ได้เรียนรู้ด้วยการสัมผัสและปฏิบัติจริงแล้วนั้น การพัฒนาการจัดวางตำแหน่งฐานการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ การเพิ่มพื้นที่ลานจอดรถให้เพียงพอกับความต้องการของนักท่องเที่ยว ปรับปรุงห้องน้ำให้ได้มาตรฐาน สะอาด ถูกสุขอนามัย มีการจัดวางป้ายบอกทางให้อยู่ใน

ตำแหน่งที่สังเกตเห็นง่ายและควรมีพื้นที่ในการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับจำนวนนักท่องเที่ยว เพื่อเตรียมพร้อมที่จะเป็นแหล่งท่องเที่ยว ก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อีกด้วย

ในปัจจุบัน การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ได้รับความสนใจจากนักวิชาการด้านการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก อย่างไรก็ตาม หลักการของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ยังไม่ชัดเจนมากนัก สะท้อนให้เห็นว่า นักวิชาการด้านการท่องเที่ยวควรที่จะเพิ่มเติมความรู้สำหรับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Tan et al, 2013) ดังนั้น การวิจัยในครั้งนี้ ได้เน้นการศึกษาในบริบทของนักท่องเที่ยว ซึ่งแตกต่างจากการวิจัยที่ได้มีนักวิชาการทำการศึกษาเกี่ยวกับหลักการ และมุมมองจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มอื่น ๆ โดยการศึกษาครั้งนี้เกี่ยวกับพฤติกรรม การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ โดยเน้นการศึกษาที่เกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ แรงจูงใจและความต้องการของนักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดภูเก็ต

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของนักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดภูเก็ต” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งเป็นระเบียบวิธีที่มีความเหมาะสมต่อการศึกษาที่ต้องการข้อมูลเชิงลึก และความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลได้ดีกว่าการวิจัยเชิงปริมาณ ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ระยะเวลา 30 – 45 นาที เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยในภาพรวมของกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การวิจัยเชิงคุณภาพด้วยเทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึกมีความเหมาะสมสำหรับการศึกษาในครั้งนี้ เนื่องจากเทคนิคนี้ช่วยอำนวยความสะดวกให้ผู้วิจัยสามารถเข้าถึงข้อมูลจากนักท่องเที่ยวได้เป็นดีกว่าการประชุมกลุ่มย่อย อีกทั้งการสัมภาษณ์เชิงลึกยังมีความยืดหยุ่น ผู้วิจัยสามารถถามคำถามเพิ่มเติมเพื่อค้นหาข้อมูลที่ต้องการได้เป็นอย่างดี (Babbie, 2013)

ประชากรของการวิจัยในครั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดภูเก็ต สำหรับการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างนั้น นักวิจัยได้กำหนดเกณฑ์เบื้องต้นสำหรับผู้ให้ข้อมูล จะต้องเป็นผู้มีประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมมาก่อน หรือวัตถุประสงค์การท่องเที่ยวในครั้งปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวัฒนธรรม โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวกจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างชาติจำนวน 15 คน ซึ่งเป็นจำนวนผู้ให้ข้อมูลที่มีความเหมาะสมตามคำแนะนำของ Charmaz (2005) และพบว่าเกิดการอิ่มตัวของข้อมูล (data saturation) ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้สัมภาษณ์นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตระหว่างเดือนมิถุนายน ถึงเดือนตุลาคม 2561 โดยผู้วิจัยเข้าถึงผู้ให้ข้อมูลบริเวณย่านเมืองเก่าภูเก็ต และวัดฉลอง เป็นต้น

การสัมภาษณ์เชิงลึกในการศึกษาครั้งนี้ประยุกต์ใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview) ซึ่งเป็นเทคนิคที่ผู้สัมภาษณ์จะทำการเตรียมข้อคำถามไว้ล่วงหน้าบางส่วน ซึ่งเป็นข้อคำถามที่ได้จัดเตรียมไว้จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ การสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างจะเปิดโอกาสให้นักวิจัยได้สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมที่อาจจะเกิดขึ้นระหว่างการดำเนินการสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ (Interview guide)

ประกอบด้วยข้อคำถามเบื้องต้นทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ประกอบด้วยสามส่วนหลัก คือ ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลหลัก ประเด็นคำถามหลัก และการสะท้อนแนวคิด (Reflection note) ของผู้สัมภาษณ์ภายหลังการสัมภาษณ์ โดยประเด็นคำถามหลัก ประกอบด้วยปัจจัยที่ทำให้เดินทางมาเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในจังหวัดภูเก็ต นิยามของกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ในมุมมองของผู้ให้ข้อมูล รวมถึงกิจกรรมเชิงวัฒนธรรมที่ผู้ให้ข้อมูลมีความสนใจ และปัญหาในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจังหวัดภูเก็ต เป็นต้น

แบบสัมภาษณ์ดังกล่าวได้ถูกพัฒนาขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม ซึ่งทำให้นักวิจัยได้ทราบถึงช่องว่างการวิจัย (Research gaps) รวมถึงการอภิปรายและสะท้อนความคิดระหว่างนักวิจัยและนักวิชาการด้านการท่องเที่ยว ลักษณะของคำถามเป็นแบบปลายเปิด ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ให้ข้อมูลได้สะท้อนแนวคิด และให้ข้อมูล ความรู้สึกที่แท้จริงของตนเอง ในการวิจัยขั้นตอนนี้ นักวิจัยได้ทำการตรวจสอบคุณภาพของแบบคำถาม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ และใช้วิธีการศึกษาแบบนำร่อง (Pilot study) ในการทดสอบแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงคุณภาพของคำถาม โดยนักวิจัยได้ทำการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวจำนวนสามคนที่ย่านเมืองเก่า ถนนกลาง

ในขั้นตอนการสัมภาษณ์จริงนั้น นักวิจัยเริ่มต้นการพูดคุยอย่างเป็นทางการกับผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ สิทธิของผู้ให้ข้อมูลซึ่งสามารถตอบหรือหลีกเลี่ยงการตอบคำถามใดๆ รวมถึงมีสิทธิขอจบการให้ข้อมูล ณ เวลาใดก็ได้ นอกจากนี้ นักวิจัยก็ได้ขออนุญาตผู้ให้ข้อมูลหลักในการบันทึกเสียงการสัมภาษณ์ และชี้แจงการถอดบทสัมภาษณ์ซึ่งผู้ให้ข้อมูลสามารถร้องขอบทสัมภาษณ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องได้ด้วย โดยระยะเวลาในการสัมภาษณ์แต่ละครั้งไม่เกินหนึ่งชั่วโมงครึ่ง

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพนั้น ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการจัดแยกประเภทออกเป็นหมวดหมู่เพื่อความสะดวกในการวิเคราะห์ พร้อมทั้งพิจารณาความถูกต้องและสมบูรณ์ของข้อมูล ดังนี้

1. รวบรวมบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้มาด้วยการจดบันทึก อัดเทปการสนทนา (กรณีที่ได้รับอนุญาตจากผู้ให้สัมภาษณ์)
2. วิเคราะห์ข้อมูลโดยการนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์แก่นสาระ (Thematic analysis) ซึ่งเป็นรูปแบบที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาปรากฏการณ์ทางสังคมด้วยการวิเคราะห์ความหมายและจัดกลุ่มของข้อมูล ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้
 - 2.1. การถอดข้อมูล การถอดข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยการถอดเทปบันทึกเสียงออกมาให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนที่สุด ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการถอดแบบคำต่อคำ ซึ่งหมายรวมถึงช่วงการสนทนาที่ไม่มีเสียง เสียงหัวเราะ เสียงในลำคอ เสียงสูงต่ำ และเสียงอื่น ๆ
 - 2.2. การให้รหัส ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการถอดเทปมาจัดเก็บเรียงเรียงเนื้อหาเพื่อทำการตัดข้อมูลให้เล็กลง จากนั้นได้คัดเลือกข้อความตามเนื้อหาสาระสำคัญมากำหนดรหัสข้อมูล (coding) โดยไม่ทำให้สาระสำคัญของข้อมูลหายไป
 - 2.3. การจัดกลุ่มข้อมูล เมื่อทำการให้รหัสข้อมูลทั้งหมดแล้ว ผู้วิจัยได้นำรหัสข้อมูลทั้งหมดมาจัดให้เป็นกลุ่ม โดยกำหนดประเด็นในการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ นั่นคือ เพื่อ

จัดการและพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างสร้างสรรค์ของภูเก็ตที่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว

3. สรุปผลรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างสร้างสรรค์บนพื้นฐานแนวคิดและทฤษฎีของพฤติกรรมนักท่องเที่ยว

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยทำการ 1) ตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data triangulation) 2) การตรวจสอบสามเส้าด้านผู้วิจัย (Investigator triangulation) และ 3) การตรวจสอบสามเส้าด้านทฤษฎี (Theory triangulation) จากนั้น ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Analytic induction) ซึ่งเป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกมาวิเคราะห์เพื่อหาข้อสรุปของสถานการณ์ปัจจุบัน และแนวโน้มรวมถึงพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในภูเก็ต

สรุปผลการวิจัย

ในการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกนั้น ดังที่ได้แสดงในตาราง 1 ผู้ให้ข้อมูลมีจำนวน 15 คน เป็นเพศชาย 6 คน และเป็นเพศหญิง 9 คน โดยทั้งหมดนี้เป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ 10 คนและเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย 5 คน โดยในจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยทั้งหมด เป็นนักท่องเที่ยวภายในประเทศจากกรุงเทพมหานคร 4 คน และจังหวัดพังงา 1 คน ทั้งนี้ ผู้ให้ข้อมูลทุกคนยังคงทำงานอยู่ โดยผู้ให้สัมภาษณ์ 3 คนเป็นนักท่องเที่ยวที่มาเยือนจังหวัดภูเก็ตครั้งแรก และผู้ให้ข้อมูลอีก 12 คนเป็นนักท่องเที่ยวมาเยือนซ้ำ มีระยะเวลาพำนักในจังหวัดภูเก็ตจำนวน 3 – 14 วัน ทั้งนี้ นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศจะมีระยะเวลาพำนักในจังหวัดภูเก็ตยาวนานกว่านักท่องเที่ยวภายในประเทศ ในจำนวนนักท่องเที่ยวที่ให้สัมภาษณ์ มีนักท่องเที่ยวเดินทางคนเดียวจำนวน 4 คน เป็นชาวไทย 1 คน และชาวต่างประเทศ 3 คน

ตาราง 1 ข้อมูลเชิงประชากรศาสตร์ของผู้ให้สัมภาษณ์

ที่	อายุ	เพศ	สัญชาติ	อาชีพ	ความถี่ในการเยี่ยมเยือน	ระยะเวลาที่พำนัก (วัน)	ผู้ร่วมเดินทาง
1	45	ช	สวีดิช	ธุรกิจส่วนตัว	6 th	10	2
2	61	ญ	บริติช	เลขานุการ	1 st	7	4
3	26	ญ	ไทย	นักเรียน	5 th	3	5
4	35	ญ	ออสเตรเลีย	แม่บ้าน	3 rd	14	2
5	39	ช	ออสเตรเลีย	พนักงานไอที	10 th	7	2
6	38	ญ	ออสเตรเลีย	ธุรกิจส่วนตัว	1 st	4	1
7	38	ญ	บริติช	อสังหาริมทรัพย์	3 rd	14	4
8	43	ญ	แคนเดียน	พนักงานบริษัททัวร์	5 th	5	2
9	33	ช	บริติช	-	2 nd	14	1
10	39	ช	มาเลเซีย	ไกด์	3 rd	7	2
11	38	ช	ออสเตรเลีย	ติวเตอร์	12 th	5	1

12	34	ช	ไทย	อาจารย์	7 th	3	1
13	41	ญ	ไทย	พนักงานบริษัท	2 nd	4	3
14	40	ญ	ไทย	พนักงานบริษัท	1 st	4	3
15	59	ญ	ไทย	ข้าราชการ	6 th	3	2

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ปรากฏข้อมูล 3 ส่วน ดังนี้

1. แรงจูงใจของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้พบประเด็นเกี่ยวกับแรงจูงใจในการท่องเที่ยวภายในจังหวัดภูเก็ตหลายประเด็น เช่น การหลีกเลี่ยงจากความจำเจในชีวิตประจำวัน การผ่อนคลาย อากาศ ค่าครองชีพ และความปลอดภัยของจังหวัดภูเก็ต สำหรับประเด็นแรงจูงใจที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยตรงนั้น การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพปรากฏให้เห็นว่า ผู้ให้ข้อมูลได้กล่าวถึงประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้และสร้างประสบการณ์ใหม่ การสัมผัสกับวัฒนธรรมท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมในวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ ดังนี้ เช่น นักท่องเที่ยวผู้ให้สัมภาษณ์จำนวนไม่น้อยกว่า 10 คน กล่าวถึงแรงจูงใจของการเดินทางนักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ และสร้างประสบการณ์ให้กับตนเองจากสิ่งใหม่ๆ อาทิ

“อืมมมม... ฉันเป็นนักท่องเที่ยวประเภทที่ชอบเรียนรู้ความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรม โดยเฉพาะวัฒนธรรมเอเชียน ฉันเป็นชาวบริติช วัฒนธรรมท้องถิ่นของบริติชก็จะแตกต่างจากวัฒนธรรมไทยหรือเอเชีย ฉันชอบเดินทางไปประเทศที่ทำให้ฉันได้เรียนรู้วัฒนธรรมใหม่ ๆ” (ผู้ให้ข้อมูลที่ 2)

ในส่วนของการสัมผัสกับวัฒนธรรมท้องถิ่นนั้น ผู้ให้ข้อมูลจำนวนหนึ่งได้กล่าวถึงแรงผลักดันที่เกี่ยวข้องกับการได้มีประสบการณ์ตรงในการสัมผัสกับวัฒนธรรมดั้งเดิม และที่แท้จริงของชาวท้องถิ่นภูเก็ต เช่น วัฒนธรรมการกินอาหาร และประเพณีหรือเทศกาลต่าง ๆ ที่เป็นเอกลักษณ์ดั้งเดิมที่โดดเด่นของชาวจังหวัดภูเก็ต ดังที่ได้แสดงความเห็นในบทสนทนาต่อไปนี้

“ผมได้อ่านเรื่องราวของ city of gastronomy จากเพื่อนๆ ของผม พวกเขาเล่าให้ฟังเกี่ยวกับอาหารพื้นเมืองภูเก็ต ผมเป็นคนชอบทำอาหาร ชอบชิมอาหาร เลยต้องการมาสัมผัสสิ่งที่เป็นของแท้” (ผู้ให้ข้อมูลที่ 11)

สำหรับแรงจูงใจที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลในลำดับต่อมา ผู้ให้ข้อมูลได้ให้กล่าวถึงแรงจูงใจที่เกี่ยวข้องกับการได้มีส่วนร่วมในวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์โดดเด่น สำหรับจุดหมายปลายทางอย่างจังหวัดภูเก็ตนั้น สถานที่ท่องเที่ยวแห่งนี้มีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่โดดเด่นพอสมควร ไม่ว่าจะเป็นวัฒนธรรมด้านอาหาร โบราณสถาน พิพิธภัณฑ์ ศิลปะการแสดง และวัฒนธรรมการแต่งกาย แรงจูงใจอย่างหนึ่งของนักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม คือ การที่ได้มีโอกาสในการเข้าไปร่วมเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมที่เกี่ยวข้องนั้น ๆ เช่น การเป็นส่วนหนึ่งของเทศกาลพื้นเมือง การได้เรียนรู้วิถีการใช้ชีวิตแบบวิถีชีวิตพื้นเมือง เป็นต้น บทสนทนาต่อไปนี้สะท้อนให้เห็นประเด็นที่ได้กล่าวมาแล้ว นั่นคือ

“การได้ร่วมเทศกาลกินเจในครั้งนี้ ฉันเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำอาหารดี เพื่อนฉันพาไปช่วยงานที่ศาลเจ้าหลายวันเลยทีเดียว ฉันสนุกกับมันจริง ๆ มันเป็นประสบการณ์ที่ดีมากๆ ของฉันครั้งหนึ่งเลยทีเดียว” (ผู้ให้ข้อมูลที่ 4)

2. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรมในจังหวัดภูเก็ต

หลักฐานจากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้นิยามการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่คล้ายคลึงกัน นั่นคือ สร้างสรรค์ หมายถึง ความมีคุณค่า มีมูลค่าที่ดี แปลกใหม่ มีส่วนร่วม และสร้างเสริมประสบการณ์ ดังนั้น การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ตามนิยามที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง การท่องเที่ยวที่สร้างประสบการณ์ความแปลกใหม่ และสร้างคุณค่าให้กับนักท่องเที่ยว ซึ่งสามารถเกิดขึ้นได้จากจุดหมายปลายทางที่อาจจะมีค่าแปลกใหม่ มีเอกลักษณ์เป็นตนเอง

นักท่องเที่ยวผู้ให้สัมภาษณ์หลายคนได้กล่าวถึงกิจกรรมที่เน้นให้ข้อมูล เสริมสร้างและเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมภูเก็ตซึ่งแตกต่างจากวัฒนธรรมท้องถิ่นของนักท่องเที่ยวเอง นอกจากนี้ กิจกรรมที่ควรจะมีการส่งเสริมเพื่อการเป็นการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างสร้างสรรค์ จะเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้วิถีชีวิตที่แท้จริงของคนท้องถิ่น เช่น

“ก็อยากมีส่วนร่วมในกิจกรรมดั้งเดิมของภูเก็ต เช่น ตื่นเช้ามากินต้มยำ ขนมจีน อะไรอย่างนี้ ก็อปปีรูปแบบดั้งเดิมที่คนภูเก็ตทำ รู้สึกว่าเค้าอยู่ภูเก็ต จิบชาคุยกัน ไปอยู่กับชาวบ้าน หาปลา อะไรแบบนี้แหละ” (ผู้ให้ข้อมูลที่ 9)

อีกทั้งผู้ให้สัมภาษณ์หลายคนได้กล่าวถึงกิจกรรมที่สามารถสร้างประสบการณ์ให้แก่นักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมได้ เช่น

“พวกเราเพิ่งกลับมาจากการนั่งสมาธิที่ภาคเหนือ มันเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้เราผ่อนคลาย เข้าใจธรรมชาติ และชีวิตมากขึ้น มันจะนำสอดคล้องกับการท่องเที่ยวแบบใหม่ที่ได้อะไรมากกว่าการผ่อนคลาย” (ผู้ให้ข้อมูลที่ 2)

3. ปัญหาของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดภูเก็ต

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ผู้ให้ข้อมูลได้กล่าวถึงปัญหาของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมหลายประเด็น นั่นคือ

ด้านภาพลักษณ์ของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต เป็นที่ทราบกันดีว่า จังหวัดภูเก็ตเป็นจุดหมายปลายทางที่มีชื่อเสียงระดับโลก ในแต่ละปีจังหวัดภูเก็ตได้ต้อนรับนักท่องเที่ยวกว่าจำนวนสิบล้านคน ทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ โดยภาพลักษณ์ของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตเป็นการท่องเที่ยวแบบหาดทราย และชายทะเล (Sea Sand Sun) ที่ติดอันดับโลก ในประเด็นนี้ผู้ให้ข้อมูลหลายคนได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ในการเป็นจุดหมายปลายทางของการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ยังไม่เด่นชัดของจังหวัดภูเก็ต เช่น

“ต่อให้ภูเก็ตมีความเป็น city of gastronomy แต่ในความเป็นจริง นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวภูเก็ตก็มาเพราะอากาศ และชายทะเล อย่างตัวฉันเองและภรรยาที่มาเที่ยวภูเก็ตทุกปีก็เพราะเราชอบอากาศภูเก็ตเป็นเรื่องหลัก เราอยากมาดูวัฒนธรรมเป็นเรื่องรองลงมา จริงๆ แล้วเรารู้ว่า ภูเก็ตมีวัฒนธรรมที่น่าสนใจก็เมื่อเราได้มาที่นี่แล้วเท่านั้น” (ผู้ให้ข้อมูลที่ 1)

“ภูเก็ตยังคงเป็นภาพของการท่องเที่ยวแบบ sea sand sun ยังคงมีความเป็น mass tourism อยู่ ทำให้ภาพของการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไม่เด่นชัด sea sand sun tourism กลบการท่องเที่ยวแบบอื่นไปหมด คุณต้องมาเที่ยวภูเก็ตสัก 2-3 ครั้ง แล้วคุณจะมีภาพของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในภูเก็ตที่เด่นชัดมากขึ้น” (ผู้ให้ข้อมูลที่ 12)

ด้านการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับวัฒนธรรมและสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของจังหวัด

ภูเก็ต นักท่องเที่ยวผู้ให้ข้อมูลจำนวนหนึ่งได้กล่าวถึงประเด็นการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดภูเก็ต โดยชี้ให้เห็นว่า จังหวัดภูเก็ตยังขาดประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลทั้งในแง่ของพหุวัฒนธรรมภูเก็ต และสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดภูเก็ตให้นักท่องเที่ยวหรือบุคคลทั่วไปได้รับรู้ในวงกว้าง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดภูเก็ตไม่แพร่หลายเท่าที่ควร ตัวอย่างบทสนทนาจากผู้ให้สัมภาษณ์บางส่วนในประเด็นนี้ เช่น

“จริงๆ แล้วภูเก็ตเป็นเมืองที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวสูง ทำให้รัฐบาลไม่เผยแพร่ข้อมูลส่วนนี้ ก่อนที่ฉันจะมาที่นี่ [ภูเก็ต] ฉันรู้ว่า คนภูเก็ตมีการแต่งกายที่เป็นเอกลักษณ์ ที่เรียกว่า ชุดบาบา ยาหยา ฉันว่ามันสวยงามมาก ฉันอยากให้คนภูเก็ตแต่งตัวแบบในรูปที่ฉันเห็น มันสวยงาม มันทำให้นักท่องเที่ยวอยากเข้ามาค้นหา และทดลองใส่ชุดพื้นถิ่นแบบนี้ด้วย” (ผู้ให้ข้อมูลที่ 6)

อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาพบประเด็นปัญหาของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมประเด็นหนึ่งคือ ภาพลักษณ์ของจังหวัดภูเก็ตยังคงเป็นจุดหมายปลายทางชายทะเลระดับโลกเป็นหลัก ภาพลักษณ์การเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมยังไม่ชัดเจนนัก ถึงแม้ว่าจังหวัดภูเก็ตจะได้รับเลือกจากยูเนสโกให้เป็นเมืองสร้างสรรค์ด้านวิทยาการอาหารหรือ City of Gastronomy เป็นเมืองแรกของประเทศไทยและของอาเซียน เป็น 1 ใน 18 เมืองทั่วโลกในปี พ.ศ. 2558 ก็ตามแต่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องยังไม่ได้ประชาสัมพันธ์การเป็นเมืองแห่งวัฒนธรรมอาหารนี้เท่าที่ควร ในปัจจุบันแหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตรวมถึงสื่อสังคมออนไลน์ได้เข้ามามีบทบาทกับนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก ดังนั้น รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรใช้สื่อดังกล่าวในการสร้างศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดภูเก็ต ซึ่งสอดคล้องกับข้อสรุปในงานวิจัยของบรรจง อุบแก้ว วัชรภรณ์ ชัยวรรณ และสำออง ธนะวัตติ (ม.ป.ด.) ที่มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความร่วมมือและความช่วยเหลือจากภาครัฐจะเป็นส่วนช่วยในการสร้างศักยภาพของจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมได้อีกทางหนึ่ง

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แสดงหลักฐานเชิงประจักษ์ในประเด็นแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่เลือกมาเยี่ยมชมเยือนจุดหมายปลายทางในจังหวัดภูเก็ต นักท่องเที่ยวผู้ตอบแบบสอบถามมีแรงจูงใจเพื่อการเรียนรู้และสร้างประสบการณ์ใหม่ การสัมผัสกับวัฒนธรรมท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมในวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์โดดเด่น ซึ่งความต้องการเหล่านี้จะเกิดขึ้นภายหลังบุคคลดังกล่าวได้เติมเต็มความต้องการในชีวิตขั้นพื้นฐาน รวมถึงความปลอดภัย และการที่เป็นยอมรับของสังคมมาแล้ว ดังนั้น เมื่อเปรียบเทียบกับทฤษฎีการจูงใจของมาสโลว์ (Maslow, 1943) อาจจะสามารถสรุปได้ว่า แรงจูงใจในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยวสอดคล้องกับความต้องการขั้นสูงสุดของมาสโลว์ นั่นคือ หลังจากข้ามผ่านความต้องการระดับที่ 1 ความต้องการพื้นฐานของชีวิต จนถึงระดับที่ 4 คือความต้องการได้รับการนับถือ และมีสถานะทางสังคมที่ดี นักท่องเที่ยวก็อาจต้องการเติมเต็มความสมบูรณ์ของชีวิต โดยการค้นหาสิ่งใหม่ เรียนรู้วัฒนธรรมอื่น ๆ เพื่อเติมเต็มให้กับชีวิตนั่นเอง

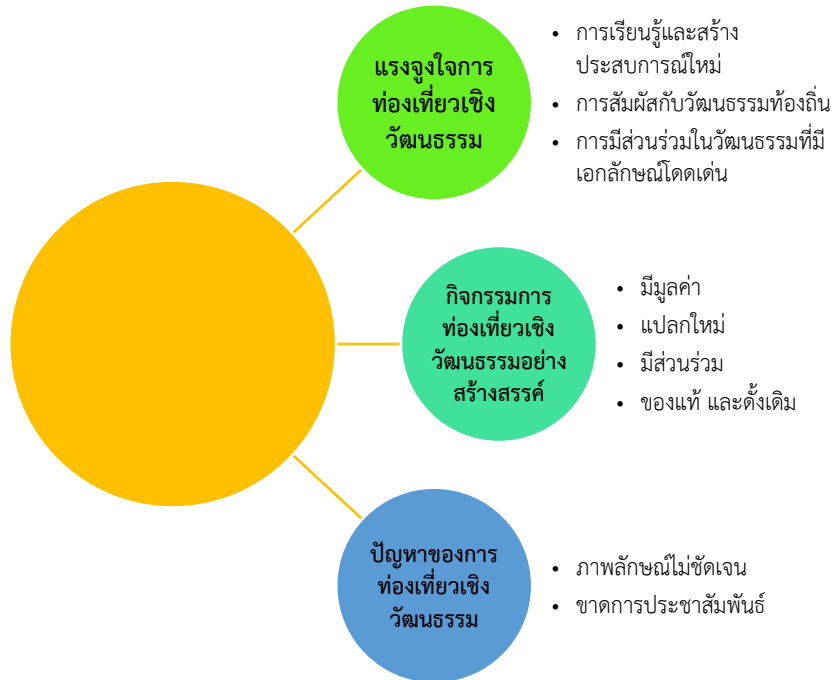
นอกจากแรงจูงใจแล้ว ผลการศึกษาในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวในบริบทนี้ คือ กิจกรรมเชิงวัฒนธรรมอย่างสร้างสรรค์ ในเบื้องต้น ข้อมูลที่ได้ค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นักท่องเที่ยวเข้าใจแนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์สอดคล้องกับนิยามที่นักวิชาการได้กล่าวไว้ นั่นคือ มีความแปลกใหม่ มีคุณค่า มีส่วนร่วม และสร้างเสริมประสบการณ์ ดังที่สุดแดน วิสุทธิลักษณ์ และคณะ (2556) และ ชนิษฐ์ อยู่เพชร (2559) ได้กล่าวว่า การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวและเจ้าบ้านในท้องถิ่นนั้นๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมและเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวและเจ้าบ้านมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดและเรียนรู้วัฒนธรรมอย่างจริงจังผ่านประสบการณ์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ในพื้นที่ท่องเที่ยว

สำหรับกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างสร้างสรรค์ที่นักท่องเที่ยวได้กล่าวถึงในงานวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยกิจกรรมหลากหลายประเภท เช่น กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนา กิจกรรมเชิงวิถีชีวิตชุมชนท้องถิ่น กิจกรรมเชิงอาหารพื้นถิ่น และกิจกรรมเชิงศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวมีองค์ประกอบที่คล้ายกัน คือ กิจกรรมที่กล่าวมานี้เป็นกิจกรรมที่มีความเป็นเอกลักษณ์อันโดดเด่น และปรากฏกิจกรรมดังกล่าวในพื้นที่เฉพาะเท่านั้น เช่น กิจกรรมการประกอบอาหารพื้นถิ่นภูเก็ต และการเรียนรู้วัฒนธรรมการรับประทานอาหารพื้นบ้าน กิจกรรมการทำบุญตักบาตรและการสอนชีวิตแบบวิถีพุทธ การทำสมาธิ รวมถึงการเรียนรู้วิถีชีวิตชาวบาบ๋า-เพอรานากัน เป็นต้น นอกจากนี้ กิจกรรมดังกล่าวยังเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริง และนักท่องเที่ยวจะได้รับประสบการณ์ตรงจากการร่วมกิจกรรมดังกล่าวด้วย

นอกจากนี้ ผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของนักวิชาการ Chen & Rahman (2018) ที่ได้เสนอแนะให้จุดหมายปลายทางของแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมควรจะพัฒนาประสิทธิภาพการมีส่วนร่วมระหว่างนักท่องเที่ยวและเจ้าบ้านเพื่อการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมและการส่งมอบประสบการณ์ทางวัฒนธรรมแท้จริงต่อนักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นนิยามของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างสร้างสรรค์ที่แท้จริง ทั้งนี้

การมีส่วนร่วมของคนพื้นถิ่นกับนักท่องเที่ยวในการร่วมทำกิจกรรมเชิงวัฒนธรรมยังเป็นการเพิ่มศักยภาพและร่วมกันอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นได้อีกด้วย

ภาพที่ 2 พฤติกรรมนักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างสร้างสรรค์

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จะเห็นได้ว่า ข้อค้นพบของงานวิจัยในครั้งนี้ ได้สร้างประโยชน์ได้หลากหลายมิติ อาทิ ได้สร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ซึ่งมีความแตกต่างจากแรงจูงใจแบบแรงผลึกและแรงดึงดูดของนักวิชาการในการศึกษาครั้งที่ผ่านมา นอกจากนี้ รัฐบาลและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสามารถนำข้อค้นพบไปกำหนดนโยบายในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว และการจัดการท่องเที่ยวรูปแบบนี้ได้อีกด้วย เช่น การจัดการความรู้ของมัคคุเทศก์ และผู้นำเที่ยว การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และการจัดการธุรกิจนำเที่ยวของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยนี้เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อชุมชนและท้องถิ่นในจังหวัดภูเก็ตที่มีความเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม กิจกรรมจำนวนไม่น้อยที่เป็นกิจกรรมเชิงวัฒนธรรม จะมีความเกี่ยวข้องกับชุมชนและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน อาทิ กิจกรรมศึกษาวิถีชีวิตชาวภูเก็ต กิจกรรมร่ำรองเง็งพื้นบ้าน หรือแม้แต่กิจกรรมการทำอาหารท้องถิ่นที่บุคคลทั่วไปอาจมองกิจกรรมนี้จะมีบริการในโรงเรียนหรือรวมอยู่ในแพ็คเกจการท่องเที่ยวเท่านั้น แต่ชุมชนและปราชญ์ชาวบ้านก็เป็นแหล่งข้อมูลที่มีประสิทธิภาพสำหรับอาหารและการประกอบอาหารพื้นถิ่นเช่นกัน ดังนั้น รัฐบาลและหน่วยงานราชการในท้องถิ่นควรให้การสนับสนุนชุมชนให้มีการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมพื้นถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ ซึ่งนอกจากจะเป็นการปลูกฝังให้คนท้องถิ่นเห็นคุณค่าทาง

วัฒนธรรมท้องถิ่นของตนเอง รวมทั้งร่วมตระหนักสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่นให้ยั่งยืนแล้ว ยังสร้างอาชีพซึ่งจะเป็นการกระจายรายได้ให้แก่คนท้องถิ่นได้อีกด้วย

ผู้ประกอบการด้านธุรกิจนำเที่ยว โรงแรมและสายการบินก็ได้รับประโยชน์จากการศึกษาในครั้งนี้เช่นกัน จากผลการศึกษา พบว่า กิจกรรมด้านวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจและได้รับความนิยมนักท่องเที่ยว คือ กิจกรรมถนนคนเดินและตลาดชุมชน กิจกรรมเทศกาลท้องถิ่นต่างๆ และกิจกรรมการทำอาหารท้องถิ่น รวมถึงกิจกรรมศึกษาวิถีชีวิตชาวภูเก็ต เป็นต้น ดังนั้น ธุรกิจนำเที่ยวอาจจะจัดทำรายการนำเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ เช่น รายการนำเที่ยวและสักการะ 8 ศาลเจ้า ในช่วงเทศกาลกินเจ รายการนำเที่ยวและสักการะพระพุทธรูป 9 วัด เป็นต้น นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมยังสนใจเรียนรู้การประกอบอาหารท้องถิ่นอีกด้วย สืบเนื่องจากการเป็นเมืองแห่งวิทยาการสร้างสรรค์เชิงอาหาร ทำให้วัฒนธรรมอาหาร การกินอาหาร และเส้นทางท่องเที่ยวเชิงอาหารของจังหวัดภูเก็ตได้รับความนิยมนมากขึ้น ดังนั้น ธุรกิจนำเที่ยวอาจจะจัดรายการให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสกับเส้นทางเชิงอาหารท้องถิ่น เช่น เส้นทางอาหารทะเลภูเก็ต อาหารมุสลิม และรายการเส้นทางตามรอยอาหารบาบ๋า-เพอรานากัน มหกรรมอาหารท้องถิ่นซึ่งจำกัดขายเฉพาะอาหารท้องถิ่นภูเก็ตเท่านั้น นิทรรศการอาหารท้องถิ่นภูเก็ตในสถานที่ที่มีนักท่องเที่ยวพลุกพล่าน เช่น ห้างสรรพสินค้า สนามบิน เป็นต้น โดยร่วมมือกับสายการบินที่เดินทางมายังจังหวัดภูเก็ตร่วมช่วยสนับสนุนโดยการประชาสัมพันธ์ลงในนิตยสารบนเครื่องบิน อันเป็นการช่วยส่งเสริมสนับสนุน ภาพลักษณ์ของอาหารท้องถิ่นภูเก็ต เป็นต้น รายการนำเที่ยวเหล่านี้จะเป็นการตอบสนองความต้องการ และแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างสร้างสรรค์ที่จะเปิดประสบการณ์ใหม่ให้ชีวิต และได้สัมผัสกับวัฒนธรรมท้องถิ่นในคราวเดียวกัน นอกจากนี้ ผู้นำเที่ยวก็ควรจะมีความรู้ทางวัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นอย่างดีและมีข้อมูลที่ถูกต้องเพื่อจะได้ให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเช่นกัน เพื่อเป็นการป้องกันการบิดเบือนทางวัฒนธรรมดังที่ได้ปรากฏเป็นปัญหาจากการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดภูเก็ต

ธุรกิจโรงแรมและสายการบินก็สามารถประยุกต์ใช้ข้อค้นพบจากงานวิจัยครั้งนี้ได้เช่นกัน จากการศึกษาเกี่ยวกับเอกลักษณ์หรือจุดเด่นของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดภูเก็ต พบว่า อาหารท้องถิ่นเป็นเอกลักษณ์ของการท่องเที่ยวในรูปแบบนี้ในจังหวัดภูเก็ต ดังนั้น ธุรกิจการจัดการที่พักโรงแรมอาจจะจัดให้มีการบริการอาหารและเครื่องดื่มที่เป็นอาหารท้องถิ่นมากขึ้น อาจจะเป็นการให้บริการอาหารเช้าแบบพื้นถิ่นภูเก็ต เช่น ขนมจีน ต้มช้ำ และข้าวต้มภูเก็ต เป็นต้น อาหารเที่ยงแบบบาบ๋า-เพอรานากัน และอาหารเย็นตามแบบฉบับของมุสลิมภูเก็ต เป็นต้น นอกจากนี้ ธุรกิจที่พักโรงแรมสามารถใช้ประโยชน์จากความสนใจของนักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในการร่วมกิจกรรมในเทศกาลต่าง ๆ ซึ่งจังหวัดภูเก็ตได้งานเทศกาลงานประเพณีต่าง ๆ เช่น วันท้าวเทพกระษัตรี ท้าวศรีสุนทร เทศกาลอาหารทะเล ประเพณีกินผัก / กินเจ และงานถนนวัฒนธรรมกะทู้ เป็นต้น ดังนั้น ในช่วงงานเทศกาลหรือประเพณีเหล่านี้ โรงแรมอาจจะจัดการบริการห้องพักในราคาพิเศษ หรือสายการบินเปิดบริการแพ็คเกจเส้นทางวัฒนธรรมที่ล้ำค่าเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้ซื้อบริการขนส่งได้มากขึ้น นอกจากนี้ จะเห็นได้ว่า นักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมส่วนใหญ่จะเป็นนักท่องเที่ยวที่อยู่ในกลุ่มตลาดนักท่องเที่ยว

ที่มีคุณภาพและมีระยะเวลาพำนักนาน ดังนั้น ธุรกิจที่พักแรมจะมีรายรับได้รับประโยชน์จากการเข้าพักของนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้อีกด้วย

ทั้งนี้ ผลการศึกษาของงานวิจัยเรื่องนี้ปรากฏข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไปในหลายประเด็น อาทิ งานวิจัยครั้งต่อไปสามารถทำการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่น ๆ เช่น นักท่องเที่ยวที่เน้นการท่องเที่ยวโดยชุมชน เพื่อจะได้ยืนยันผลการศึกษเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเพื่อความสนใจพิเศษกลุ่มอื่น ๆ ได้ นอกจากนี้ นักวิจัยสามารถนำผลด้านปัญหาของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจากงานวิจัยฉบับนี้ในประเด็นของภาพลักษณ์ที่ยังไม่ชัดเจน โดยนำปัญหาดังกล่าวมาทำวิจัยเพื่อค้นหาภาพลักษณ์ จุดเด่น เอกลักษณ์ ซึ่งนักวิจัยสามารถนำไปผลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาและกาช่องทางการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดภูเก็ตให้เป็นที่รู้จักในกลุ่มนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศมากยิ่งขึ้น อีกทั้ง งานวิจัยครั้งต่อไปอาจจะเน้นการศึกษาในบริบทของจุดหมายปลายทางที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างแท้จริง เช่น สุโขทัย พระนครศรีอยุธยา อียิปต์ ซิลี และอินเดีย เป็นต้น เพื่อเปรียบเทียบผลการศึกษาที่ได้กับงานวิจัยที่ได้ศึกษาในครั้งนี้ นอกจากนี้ การศึกษาในอนาคตอาจจะกำหนดบริบทเฉพาะของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแต่ละด้าน เพื่อจะได้ข้อมูลเชิงลึกมากขึ้น เช่น การท่องเที่ยวเชิงอาหาร การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ และการท่องเที่ยววิถีพุทธ เป็นต้น ซึ่งจะงานวิจัยที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการต่อยอดความรู้ด้านการท่องเที่ยวไทยในอนาคต

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

บรรณานุกรม

- กรมการท่องเที่ยว (2559) . สถิตินักท่องเที่ยว. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก
http://61.19.236.136:8090/dotr/statistic_compare.php. (2560, 12 ตุลาคม)
- กระทรวงวัฒนธรรมจังหวัดภูเก็ต (2558). ข้อมูลวัฒนธรรม. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก
http://culture.go.th/phuket/ewt_news.php?nid=544&filename=slider#. (2560, 20 ตุลาคม).
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2560). *เที่ยวไทยเก๋ไก๋ สไตลิ่ง* [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก
<https://www.posttoday.com/travel/478936> (2562, 8 มกราคม)
- กาญจนา แสงลิ้ม และศรันยา แสงลิ้มสุวรรณ. (2555). การท่องเที่ยวเชิงมรดกวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน. *วารสารนักบริหาร* ปีที่ : 32 ฉบับที่ : 4 เลขหน้า : 139-146 ปี พ.ศ. : 2555
- กัญญาพัชร พัฒนาโกคินสกุล และภานุวัฒน์ ภัคดิอักษร (2558). Analysis of Push and Pull Travel Motivation of Foreign tourist to Local Markets: A case study of Phuket, Thailand, Research of Hospitality and Tourism Management (International program), Prince of Songkla University, pp.111 – 127

- คณิงนิจ ภักดีวงศ์ (2540). *อาหารพื้นเมืองภูเก็ต* (Phuket cook book) Typical dishes of Phuket. สถาบันราชภัฏภูเก็ต, มีนาคม พ.ศ. 2540
- จังหวัดภูเก็ต (2560). *แผนยุทธศาสตร์ Phuket: City of Gastronomy พ.ศ. 2560 – 2564*. สำนักงานจังหวัดภูเก็ต. 10 เมษายน 2560.
- จังหวัดภูเก็ต (ม.ป.ด.). *ย่านเมืองเก่าภูเก็ต*. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://www.smartandaman.com>. (2560, 23 ตุลาคม).
- ชนินทร์ อยู่เพชร (2559). *การพัฒนาและส่งเสริมทรัพยากรการท่องเที่ยวเพื่อความยั่งยืน. ในเอกสาร การสอนชุดวิชาการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวไทยอย่างยั่งยืน. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.*
- ธัมมามนตร์ คุณรัตนกรณ, สมจิตร ล้วนจำเจริญ, ราณี อีสัยกุล และวัชรินทร์ ไชยมงคล (2557). อิทธิพลของส่วน ประสมทางการการตลาด และภาพลักษณ์ของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่มีต่อความภักดีในการ บริการท่องเที่ยวเพื่อเรียนรู้วัฒนธรรมไทยของนักท่องเที่ยวต่างชาติ. *วารสารดุสิตบัณฑิตทาง สังคมศาสตร์ (ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์) ปีที่ 4 ฉบับที่ 3 กันยายน - ธันวาคม 2557.*
- บรรจง อุปแก้ว วัชรารณ ชัยวรรณ และสำออง ธนะวัติ (ม.ป.ด.). *การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม วัดสภารศ อำเภอเมือง จังหวัดน่าน. วารสารวิชาการและวิจัย มทร.พระนคร ฉบับพิเศษ การประชุมวิชาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ครั้งที่ 5.*
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา และเพ็ญศิริ ศรีคำภา (2557). *การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน. บริษัท ธรรมสาร จำกัด พิมพ์ ครั้งที่ 2 พ.ศ. 2557.*
- พิศาล แก้วอยู่ และประกอบศิริ ภักดีพินิจ (2557). *แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์โดยการปรับใช้ ทัศนกรรมจักสานผักตบชวา ในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา. สาขาการท่องเที่ยว คณะวิทยาการจัดการ และสารสนเทศศาสตร์มหาวิทยาลัยพะเยา, การประชุมวิชาการ การพัฒนาชนบทที่ยั่งยืน ครั้งที่ 4 ประจำปี 2557*
- ภูริวัจน เดชอุม (2556). *การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์: กรอบแนวคิด สู่แนวทางปฏิบัติสำหรับประเทศไทย, วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับภาษาไทย ปีที่ 33(2) : 331-366, 2556*
- ภัณณณี แก้วสง่า และนิศาชล จ่านงศรี (2555). *การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ : ทางเลือกใหม่ของการท่องเที่ยวไทย, สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, Suranaree J. Soc. Sci. Vol. 6 No. 1; June 2012 (91-109)*
- นงลักษณ์ จันทภากุล และนรินทร์ สังข์รักษา (2556). *การศึกษาศักยภาพในการท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรมของชุมชนบ้านพัวเขาจีน จังหวัดราชบุรี, วารสารวิทยบริการ ปีที่: 24 ฉบับที่: 2 พ.ศ. 2556*
- นุชนานารถ รัตนสุขวงศ์ชัย (2554). *กลยุทธ์การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม. บทความนำเสนอ ในการประชุมวิชาการระดับชาติ “มนุษยศาสตร์ในทศวรรษใหม่: พลวัตแห่งองค์ความรู้กับพหุลักษณะทาง วัฒนธรรม” วันที่ 18-19 สิงหาคม 2554*
- รัชดา จิรธมากุล (2559). *แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนเชิงสร้างสรรค์ด้านวัฒนธรรม ใน ชุมชนบ้านเขาน อำเภอถลาง. วารสารกระแสวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยสยาม ปีที่: 17 ฉบับที่ : 31 เลขหน้า: 3-17 ปีพ.ศ.: 2559*

- วริศรา บุญสมเกียรติ (2555), *แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดธาตุน้อยและโบราณสถานวัดโมคลาน*. วิทยานิพนธ์ของหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, เลขหน้า: 1-136 ปี พ.ศ.: 255
- วิชิต อุ๋อัน และ รัฐวัชร พัฒนจิระรุจน์ (2547). *ทฤษฎีพฤติกรรมผู้บริโภค*. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://poundtv5.blogspot.com/2014/10/theory-of-consumer-behavior.html> (2559, 11 ตุลาคม)
- สงกรานต์ เชื้อนธนะ (2556). *การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ลุ่มน้ำว่า จังหวัดน่าน*. มหาวิทยาลัยพะเยา
- สมสกุล จิระศิลป์ (2555). *การศึกษารูปแบบสถาปัตยกรรมและลวดลายประดับสถาปัตยกรรมชิโนโปรตุกิสเพื่อสร้างสรรค์การออกแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกจังหวัดภูเก็ต*, วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 2555 [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://ssruir.ssru.ac.th/handle/ssruir/721>
- สุดแดน วิสุทธิลักษณ์, พิเชฐ สายพันธ์, อรุมา เตพละกุล และ อีระ สินเดชารักษ์ (2556). *การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative Tourism)*, พิมพ์ที่ องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน), กันยายน พ.ศ.2556
- อรพรรณ ฐานะศิริพงศ์ (2555). *กระแสวัฒนธรรมเงินบาทในบริบทการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม : ศึกษาเฉพาะ กรณีถนนถลาง อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต*, วิทยานิพนธ์ (ม.น.ม.)--จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555 [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/37632>
- Babbie, E. R. (2013). *The Practice of social research*. Belmont, CA: Wadsworth Cengage Learning.
- Charmaz, K. (2005). *Grounded Theory in the 21st century, Applications for advancing social justice studies* (pp. 507-537).
- Chen, H., & Rahman, I. (2018). Cultural tourism: An analysis of engagement, cultural contact, memorable tourism experience and destination loyalty. *Tourism Management Perspectives*.
- Maslow, A. H. (1943). *A theory of human motivation*. *Psychological Review*, 50(4), 370-396.
- Phuket. (2018). *ภูเก็ต เมืองวัฒนธรรมสร้างสรรค์ด้านอาหารของยูเนสโก*. [online] Retrieved January, 2018 from www.phuketgastronomy.com.
- Tan, S. K., Kung, S. F., & Luh, D. B. (2013). A model of 'creative experience' in creative tourism. *Annals of tourism research*, 41, 153-174.
- Wongwanich, Wanna (1996), *Geography of Tourism*. Bangkok: Department of Geography, Faculty of Social Sciences, Srinakharinwirot University

